

Rakennetaan vahvempi Suomi - EU:n elvytyspaketti mahdollistaa jälleenrakentamisen

Koronakriisi pysäytti maailmantalouden lähes täysin ja iski lujaa myös Suomen talouteen. Elämme uudessa tilanteessa, jossa omat keinomme eivät yksin riitä talouden kääntämiseksi uudelleen nousuun. Siksi Euroopan unionin neuvottelutulos monivuotisesta rahoituskehiksestä ja yhteisestä elvytyspaketistä on nähty laajasti välttämättömäksi. Paketin hyödyt mitataan kuitenkin vasta kansallisen päätöksenteon yhteydessä. Hallituksen tulee budjettiriihessään hyödyntää EU:n elvytysrahoitus maksimaalisesti vahvemman Suomen jälleenrakentamisessa.

Koronakriisi aiheuttaa ennennäkemättömän suuren paineen kuntien taloudelle ja elinvoimasta huolehtimiselle. Siksi nyt on vahvistettava alueellista kasvua, työllisyyttä ja suomalaisten hyvinvointia investoimalla kaupunkien ja kuntien tärkeisiin palveluihin, kuten kouluihin, päiväkoteihin, sairaaloihin sekä katu- ja pyörätieverkostoihin. Ilman kuntatalouden ja -investointien tukemista Suomi ei nouse kriisistä kilpailukykyisenä ja entistä kestävämpänä.

Päätökset elvytyksen kohdentamisesta on tehtävä pian, jotta Suomen talous saadaan mahdollisimman nopeasti liikkeelle ja elvytyspaketin hyödyt käyttöön heti vuoden alusta. Elvytysrahoitusta on ohjattava hankkeisiin, jotka samanaikaisesti ylläpitävät työllisyyttä, parantavat Suomen kilpailukykyä tulevaisuudessa ja nopeuttavat siirtymää kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa.

Suomi tarvitsee ilmaston kannalta kestäviä elvytyspäätöksiä ja järkeviä investointeja, jotka:

1. Vahvistavat Suomen kilpailukykyä ja työllisyyttä

Vientiteollisuudella on merkittävä rooli Suomen työllisyystavoitteiden toteutumisessa. Hyvin valitut tavaraliikenteen investoinnit sujuvoittavat teollisuuden kuljetuksia ja parantavat viennin kilpailukykyä. Henkilöliikenteen investoinneilla vauhditetaan työvoiman liikkuvuutta. Erityisesti kasvukeskusten sisäiset ja niiden väliset raideliikenneinvestoinnit vivuttavat liikkeelle tarvittavaa asuntorakentamista ja kaupunkikehityshankkeita sekä edistävät liikkumisen palveluiden kehittymistä. Näillä toimilla rakennetaan kasvua ja mahdollistetaan uusien työpaikkojen luominen. Investoinnit ilmastokestäviin liikenneverkkoihin ja -palveluihin rakentavat huomisen yhteiskuntaa sekä kirittävät Suomea matkalla kohti hiilineutraaliutta.

2. Parantavat suomalaisten arkea ja elämää

Koronan seurauksena kuntien taloudellinen tilanne on heikentynyt nopeasti ja dramaattisesti. Käyttötalouden kriisissä moni kunta ei pysty toteuttamaan edes välttämättömiä investointejaan. Kuitenkin juuri valtion ja kuntien välttämättömien ja suunniteltujen investointien aikaistamisella voidaan sysätä talous uudelleen kasvuun. Kun investointeja aikaistetaan, aikaistetaan myös talouden ja verotulojen kasvua. Viranomaisprosesseja sujuvoittamalla ja nopeuttamalla elvytystoimenpiteet saadaan vieläkin tehokkaammiksi.

Meillä on nyt ennennäkemätön mahdollisuus muuttaa korjausvelka kasvun alustaksi ja laittaa Suomen koulut, päiväkodit ja tiet kuntoon. Samalla on tuettava ja nopeutettava myös taloyhtiöiden sekä kotitalouksien väistämättömiä perusparannusinvestointeja, joiden avulla rakennusten energiatehokkuutta parannetaan, elinkaarta pidennetään ja edistetään Suomen ilmastotavoitteita. Ympäri Suomea on valmiudessa hankkeita, jotka voitaisiin aloittaa lähes välittömästi. Kun jo suunnitellut ja tarpeelliset investoinnit saadaan aikaisemmin liikkeelle, luodaan nopeasti tuhansia työpaikkoja ympäri maan.

Elvytyspaketin jakoperusteita määrittävän Euroopan komission maaraaportin mukaan Suomen on ilmastotavoitteiden lisäksi kiinnitettävä huomiota muun muassa rakenteellisiin uudistuksiin, tuottavuuden parantamiseen sekä investointi- ja työllisyysasteen nostamiseen. Suomen kilpailukyvyyn kasvattamiseksi tarvitaan investointeja erityisesti teollisuuden tarvitsemaan liikenneinfrastruktuuriin. Panostukset yrityslähtöiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä liikennejärjestelmien digitalisaatioon ovat avain kasvuun. Ilman toimivaa logistiikkaa Suomi ei kykene vastaamaan kansainväliseen kilpailuun.

Elvytyksen paras hetki on nyt. Suomen ilmastotavoitteet, kilpailukyky, työllisyys ja kuntatalous tarvitsevat ratkaisuja. Käännetään kriisi mahdollisuudeksi.

RT:n ehdotus Suomen jälleenrakennusohjelmaksi:

A) Nopeasti käynnistettävät elvytystoimet pitävät talouden pyörät pyörimässä

Valtion ja kuntien hankkeita on pitkä jono toteutusvalmiina: koulut, päiväkodit ja katuverkot odottavat tekijöitään. Olemassa olevaa rakennuskantaa on muutettava energiatehokkaammaksi. Taloyhtiöt ympäri Suomen pitää kannustaa ilmastotalkoisiin. Nopeat, alueelliset toimenpiteet ylläpitävät työllisyyttä koronakriisin aikana. Rakennuskantaa korjaamalla ja uudistamalla saamme myös yhä laadukkaampia asuinympäristöjä.

B) Jälleenrakentaminen luo edellytyksiä pitkän aikavälin kasvuun

EU:n elvytyspaketin varoja on ohjattava koko Suomen infrastruktuurin parantamiseen ja toimintaedellytysten luomiseen vientiteollisuudelle. Pitkän aikavälin investointiohjelma lisää luottamusta Suomen tulevaisuuden kasvutekijöihin ja rohkaisee myös kaupunkia, yrityksiä ja kotitalouksia investoimaan päästöttömään rakennettuun ympäristöön. Suomen on viimein aika saada myös isot työvoiman liikkuvuutta parantavat raideliikennehankkeet liikkeelle.

C) Tuottavuus saadaan nousuun sääntelyä sujuvoittamalla

Maankäytön ja rakentamisen tuottavuutta voidaan lisätä kustannustehokkaasti panostamalla hankelähtöisempään kaavoitukseen ja kumppanuuksiin eri osapuolten kesken. Asuntotuotantotavoitteen toteutumisen kannalta ratkaisevaa on riittävä tonttitarjonta ja sujuva kaavoitus. Hankelähtöisellä kumppanuuskaavoituksella sekä hyödyntämällä hankkeisiin ryhtyvien resursseja ja osaamista on mahdollista nopeammin saada rakennusvalmiita tontteja ja toteutusvalmiita hankkeita.

Kestävinkään investointihanke ei edes elvytettäessä voi toteutua ilman lainsäädännön edellyttämiä lupia. Valtion ja kuntien tulee kriisin keskellä nopeuttaa lupa- ja viranomaisprosesseja. Sääntelyä sujuvoittamalla luodaan tilaa innovaatioille ja uusille ratkaisuille, joilla voidaan saavuttaa eri osapuolten kannalta myös taloudellisesti kestävä lopputulos.

Viisi syytä miksi rakentaminen on vaikuttava keino elvyttää

1. Lisää työllisyyttä

Rakentamisen kotimaisuusaste on suuri verrattuna muihin aloihin. Rakentamiseen sijoitettu miljoona euroa työllistää 13–16 henkilöä riippuen siitä, millä rakentamisen sektorilla raha käytetään. Esimerkki: Espoon kaupunkiradan rakentamiseen käytettävät 275 miljoonaa euroa työllistäisi 4 125 henkilöä.

3. Kerryttää verotuloja

Verojen ja veroluonteisten maksujen osuus on 40–45 prosenttia rakentamiseen sijoitetuista euroista. Esimerkki: Espoon kaupunkirataan sijoitettu veroeuro palautuu takaisin yhteiskunnalle yksin asuntorakentamisen verotuloina yli kymmenkertaisesti.

5. Luo kestävä kasvua

Rakentaminen pitää yllä talouden tuotantopotentiaalia, jonka on oltava kunnossa talouden kääntyessä kasvuralle koronakriisin jälkeen. Panostukset rakennusten energiatehokkuuteen, kuntien infraan ja sujuvaan liikenteeseen auttavat vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä jo lyhyellä aikavälillä.

2. Vivuttaa investointeja

Hyvin valittu rakennuskohde vivuttaa moninkertaisesti muuta rakentamista. Esimerkki: Espoon kaupunkirata sysää liikkeelle miljardien eurojen rakennusurakat, mukaan lukien yli 25 000 asunnon rakentamisen.

4. Kasvattaa kilpailukykyä

Asunto- ja infrarakentaminen lisäävät työvoiman ja rahdin liikkuvuutta, mikä kohentaa työllisyyttä sekä yritysten ja koko Suomen kilpailukykyä. Se tekee maastamme entistä houkuttelevamman investointiympäristön. Tutkimusten mukaan pitkän aikavälin kasvuedellytyksiä lisätään tehokkaimmin parantamalla kotimaista ja kansainvälistä saavutettavuutta.

Rakentamisen investoinnit yli puolet Suomen kaikista investoinneista

Suomen talouden heikko tuottavuuskehitys on seurausta matalasta investointiasteesta. Koronan aiheuttama kansainvälinen epävarmuus uhkaa heikentää tuotannollisten investointien kasvua Suomessa edelleen. Rakennusinvestointien osuus kaikista Suomen investoinneista on liki 60 prosenttia, minkä vuoksi rakennetun ympäristön investointitaso on syytä pitää korkealla. Vähänsikin investointitason lasku rakennussektorilla tekee ison loven koko kansantalouden investointeihin ja vaikuttaa Suomen kasvumahdollisuuksiin. Investointien tehostamiseksi vaaditaan myös tuottavuuden lisäystä. Se tapahtuu parhaiten luomalla joustavampi rakennetun ympäristön sääntelykehikko, mikä jättää enemmän tilaa hankelähtöisyydelle, innovaatioille ja kumppanuuksille.

Rakennettu ympäristö työllistää joka viidennen suomalaisen

Rakennettu ympäristö ja sen kunnossapito työllistävät joka viidennen suomalaisen eli puoli miljoonaa ihmistä. Kotimarkkina- ja työvoimavaltaisella rakennusalalla tehty elvytys säteilee laajasti koko Suomeen. Rakentamisen työllisyyden taso on noussut 1990-luvun alusta lähtien suurista kriiseistä ja vaihteluista huolimatta. Viime vuodesta työllisten määrä on kuitenkin jo vähentynyt, ja yritysten suhdannenäkymät ennakoivat laskun jatkuvan ensi vuonna.

Rakentamisen vuosia jatkunut suhdanne- ja työllisyysveturin rooli päättyi maltilliseen laskuun jo ennen koronaa vuonna 2019. Pandemia voimisti työllisten määrän laskua ja sysäsi lähitulevaisuutta ennakoivat suhdanneindikaattorit jyrkkään laskuun. Kaikkien rakentamisen lajien rakennuslupien määrä on laskussa, mikä ennakoi tuotannon ja työllisyyden hidastuvan edelleen lähiaikoina. Rakentamisella on kuitenkin mahdollisuus vielä välttää pahimmat kriisiskenaariot.

Kuntien investoinnit ovat avain kasvuun

Kuntien tärkein tehtävä on tarjota asukkailleen heidän tarvitsemansa peruspalvelut. Tämä tarkoittaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa, kouluja ja päiväkoteja sekä toimivaa tieverkostoa. Kunnat ovatkin suurin investoija rakennettuun ympäristöön. Jottei kuntien investointitaso romahda koronakriisin seurauksena, valtion tulee tukea kuntien kykyä toteuttaa suunnitellut investoinnit. Investointien avulla kuntien veropohja kasvaa ja palvelutaso nousee. On huomionarvoista, että merkittävä osa näistä panostuksista palautuu takaisin kunnille.

Rakennuskannan ja liikenneväylien uudistaminen on ilmastoteko

Suomen korjausvelkakello tikittää. Kiinteistökannastamme uusiutuu vuosittain vain 1–2 prosenttia. Rakennetun ympäristön korjausvelka kasvaa jatkuvasti ja alentaa kansallisvarallisuutemme arvoa, mikäli emme investoi riittävästi kiinteistöjen ja infrastruktuurin yllä- ja kunnossapitoon. Pahimmillaan huonokuntoinen rakennus voi ajautua käyttökieltoon.

Ilmastotavoitteet vaativat Suomeen yhä energiatehokkaampaa rakennettua ympäristöä. Suurin päästövähennyspotentiaali on olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamisessa ja lämmitysmuotojen uudistamisessa. Hyvin suunnitellut korjaukset parantavat myös rakennusten terveellisyyttä, turvallisuutta ja käytettävyyttä sekä pidentävät kiinteistöjen käyttöikä. Myös liikenteen sujuvoittaminen, liikennepalvelujen kehittäminen ja siirtäminen raiteille vähentää tehokkaasti päästöjä.

Liite: Rakennusteollisuuden esitykset elvytystoimiksi

EU:n elvytyspaketilla tulee vauhdittaa korjausvelan pienentämistä ja suuria väylähankkeita, jotka vivuttavat liikkeelle asunto- ja infrastruktuurin rakentamista. Valtakunnallisella 12-vuotisella liikennejärjestelmäsuunnitelman investointiohjelmalla ja strategisemmalla vaikuttamisella valtio maksimoi liikennehankkeiden EU-rahoituksen.

Elvytyspakettia tulee myös hyödyntää korjausrakentamisen vauhdittamiseen tukemalla kuntien, taloyhtiöiden ja yksityisten toimijoiden korjausrakentamis- ja investointihankkeita rakennetun ympäristön energiatehokkuuden parantamiseksi koko elinkaaren ajalta.

Elvytyspanostusten rinnalla tulee sujuvoittaa rakentamisen prosesseja uudistamalla sääntelyä. Tavoitteena pitää olla maankäytön ja koko kiinteistö- ja rakennusalan tuottavuuden lisääminen sekä pääomien tehokas käyttö.

A) Nopeat ratkaisut: Talouden käynnissä pitäminen ja nopeasti käynnistettävät elvytystoimet

Vauhditetaan julkista rakentamista

Lyhennetään väyläverkoston korjausvelkaa

Nopeasti käynnistettävät perusparannushankkeet: 450 miljoonaa euroa, kolmevuotinen, 6 000 henkilötyövuotta

- Tie- ja rataverkon pienillä ja kustannustehokkailla hankkeilla vähennetään korjausvelkaa, parannetaan liikenteen sujuvuutta ja erityisesti rataverkon toimintavarmuutta sekä tehostetaan elinkeinoelämän kilpailukykyä. Esimerkiksi rataverkolla on 80–100 ylimääräistä radan huonosta kunnosta johtuvaa nopeusrajoitusta.

Aikaistetaan isojen liikennehankkeiden aloittamista

Käynnistetään liikennehankkeita, jotka vähentävät liikenteen päästöjä ja parantavat elinkeinoelämän kilpailukykyä: 1 miljardia euroa, 13 000 henkilötyövuotta

Esimerkkejä:

Luumäki-Imatra, kaksoisraide koko matkalle noin 200 miljoonaa euroa

- Parantaa Suomen vilkkaimman tavaraliikenteen reitin toimivuutta ja nopeuttaa Itä-Suomen yhteyksiä.

Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen, 80 miljoonaa euroa

- Vähentää Itä-Suomen raskaan liikenteen hiilidioksidipäästöjä 10–15 prosentilla.

Valtatie 8 Vaasa-Oulu 130 miljoonaa euroa

- Valtatie 8 elinkeinoelämän kannalta tärkeimpien hankkeiden toteuttaminen. Länsirannikon raskaan liikenteen valtavyölyä.

Turvataan kuntien kyky pitää kiinni investointiohjelmistaan

Valtion on valmisteltava kunnille nopeasti käyttöön otettava investointien elvytyspaketti.

Tällä varmistetaan kuntien mahdollisuudet kasvaa ja huolehtia omaisuudestaan. Yhdistämällä elvytyspaketti kuntien jo suunniteltuihin investointeihin ja korjauksiin, voidaan vipuvaikutuksen avulla saavuttaa kuntataloutta miljardiluokalla vauhdittava kokonaisuus.

Esimerkkejä:

- Katu- ja vesihuoltoverkoston sekä kevyen liikenteen väylien- ja viheralueinvestointien

- tukeminen investointiavustuksella varmistaa suunniteltujen hankkeiden toteutumisen.
- Koulujen, päiväkotien ja sairaaloiden kosteus- ja sisäilmaongelmien ja samalla energiatehokkuutta parantavien korjaushankkeiden tukeminen investointiavustuksella varmistaa suunniteltujen hankkeiden toteutumisen.
  - Myönnetään tarveharkintaisia vakuuksia korjausrakentamiseen kasvukeskusten ulkopuolisille alueille, millä turvataan korjausrakentaminen koko maassa.

Vauhditetaan yksityistä asunto- ja korjausrakentamista

Varmistetaan rakentamisen ja vapaarahoitteen asuntotuotannon edellytykset turvaamalla rakennusliikkeiden projektirahoitus ja käyttöpääoma

- Finnveran takauksien avaaminen myös pääurakoitsijoille pitää mahdollistaa tai selvittää viipymättä muita vaihtoehtoisia tapoja. Vapaarahoitteen asuntotuotannon turvaaminen on erittäin tärkeää, sillä se vastaa yli kahta kolmasosaa asuntorakentamisesta.

Otetaan käyttöön valtion täytetakausta -malli vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon

- Tukiehdot eivät saa olla liian tiukat ja niiden on oltava avoimia mahdollisimman monelle toimijalle.

Laajennetaan asuntorakentamisen käynnistysavustusten tuet koskemaan asumisoikeusasuntoja

- Käynnistysavustukset laajennetaan koskemaan myös asumisoikeusasuntoja koko maassa.

Uudistetaan asunto-osakeyhtiöiden perusparannuslainaehdot

- Taloyhtiöt eivät ole hyödyntäneet ARAn perusparannuslainoja ja siihen liittyviä takauksia. Lainasummasta maksettava kahden prosentin takausmaksu on liian kallis. Takausmaksun poistaminen kannustaisi toteuttamaan suunnitellut korjausinvestoinnit. Taloyhtiöillä on nyt vaikeuksia saada pankkilainaa.

Otetaan käyttöön taloyhtiöiden määräaikaiset korjausavustukset

- Myönnetään 20 prosentin suora tuki taloyhtiöiden korjausavustuksiin, johon varataan yhteensä 200 miljoonaa euroa. Tällä voidaan käynnistää miljardin investoinnit, jolla työllistettäisiin 16 000 henkilöä ja valtiolle kertyisi verotuloja 200 miljoonaa euroa.

Laajennetaan kotitalousvähennys asunto-osakeyhtiöiden energiakorjaustoimenpiteisiin

- Energiatehokkuuden parantaminen nykyisessä rakennuskannassa on kustannustehokkain keino hillitä ilmastonmuutosta.

B) Jälleenrakentaminen: Pitkän aikavälin kasvutekijöiden vahvistaminen

Julkiset liikenneinvestoinnit

Turun tunnin juna

- Hallitus tekee periaatepäätöksen Turun tunnin junan rakentamisesta ja vauhdittaa hankesuunnittelua. Uusi nopea ratayhteys yhdistää Turun, Salon ja Lohjan alueet pääkaupunkiseudun työmarkkina-alueeseen.

Tampereen tunnin juna lentoratalinjauksena

- Hallitus tekee periaatepäätöksen Tampereen tunnin junan rakentamisesta lentoratavaihtoehtona ja vauhdittaa hankesuunnittelua. Lentorata parantaa maakuntien kansainvälistä saavutettavuutta.

Suomiradan kehittämisohjelma Tampere–Oulu

- Hallitus tekee periaatepäätöksen ja käynnistää hankevalmistelut kaksoisraiteiden rakentamiseksi Suomiradalla koko yhteysvälillä Tampere–Oulu.

Nykyisen Itäradan kehittämisohjelma Karjalan ja Savon radoilla

- Hallitus tekee periaatepäätöksen ja käynnistää hankevalmistelut nykyisen Itäradan nopeuttamiseksi Karjalan ja Savon radoilla.

TKI-panostukset

Edistetään digitalisaatiota ja vähähiilisyystiekartan toimeenpanoa

TKI-panostuksia ohjataan rakennusalan tuottavuuden parantamiseen ja hiilijalanjäljen pienentämiseen.

- Viime hallituskaudella toteutetun KIRA-digi-hankkeen potentiaalisen höydyn arvioidaan olevan noin 5,5 miljardia euroa, mikäli kaikki sen toimenpiteet otettaisiin laajamittaisesti käyttöön. Näiden toimenpiteiden toteuttamiseen on ohjattava lisää TKI-rahoitusta.
- KIRA-digin ja rakennusteollisuuden vähähiilisyys-tiekartan kehityshankkeiden toimeenpano lisää alan tuottavuutta ja edistää ilmasto- ja kiertotaloustavoitteita.
- TKI-panostuksia tulee ohjata yritysten digitalisaatiohankkeisiin ja vauhdittaa alustatalouden kehittymistä kiinteistö- ja rakennusallalla.
- TKI-varoja tulee ohjata sementin ja betonin ilmastovaikutusten pienentämisen mahdollistavien investointien tukemiseen. Sementin tuottamisesta syntyy 5–8 prosenttia maailman kasvihuonepäästöistä, mikä tarjoaa ratkaisuille globaalia kysyntää. Näiden rakennusmateriaalien tuonnin lisääminen ei ratkaise ongelmaa.
- Tällä hetkellä ilmastoystävällisimmille betoneille ei ole Suomessa riittävän laajaa kysyntää. On perustettava ympäristöministeriövetoinen vihreän betonin toimenpideohjelma, jolla lisätään varsinkin julkisten tilaajien osaamista ja tietotaitoa hiilijalanjäljen pienentämiseen liittyen.

C) Sujuvoittaminen: Elinvoimaisten hankkeiden edistäminen poistamalla hallintohidasteita ja parantamalla sääntelyä

Tehostetaan viranomaisprosesseja sekä parannetaan maankäytön ja rakentamisen tuottavuutta

Kuntien ja valtion tulee pikaisesti nopeuttaa lupa- ja viranomaisprosesseja, jotta kaikki elinvoimaiset hankkeet etenevät viivytyksettä toteutukseen.

- Kuntien kaavoituksen tulee jatkua häiriöttä ja rakennustarkastusten sekä muiden viranomaispalveluiden tulee toimia nopeutetusti koronakriisin keskellä.
- Hyödyntämällä digitaalisuutta voidaan vähentää ihmiskontakteja ja lisätä viranomaistoimintojen tehokkuutta.
- Päätöksien suurempi delegointi väliaikaisesti nopeuttaa hankkeiden toteutumista.
- Yhä tärkeämpää on nyt nostaa maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen kunnianhimoa ja edistää kaavoituksen sujuvuutta: edistetään hankelähtöisyyttä ja kumppanuuskaavoitusta, vahvistetaan maan- ja kiinteistönomistajien aloiteoikeutta, mahdollistetaan sähköinen asiointi kaikissa kaavoituksen vaiheissa ja annetaan viranomaiskäsittelyille määräajat.
- Kaavoituksen valitusoikeus tulee säilyttää, mutta rajata jatkossa koskemaan vain niitä,

joiden oikeutta asia koskee. Valitusten oikeuskäsittelyä tulee lyhentää ja hallinto-oikeuksien resursseja lisätä.

Edistetään innovaatiota ja torjutaan ilmastonmuutosta julkisissa hankinnoissa

Julkisen hankintaosaamisen kehittämällä lisätään kilpailua, tuottavuutta ja edistetään ilmastonmuutoksen torjuntaa.

- Julkisilla hankinnoilla on edistettävä luonnonvaroja säästävien uusiomateriaalien käyttöä.
- Ilmastoystävällisessä hankintatoiminnassa on rakennusalalla olennaista, että hankintojen hiilijalanjälkeä tarkastellaan tuotteiden tai palvelujen koko elinkaaren ajalta.
- Hankintojen tarjouspyynnössä tulee jättää innovaatioille tilaa määrittelemällä halutut tavoitteet ja välttämällä teknisten ratkaisujen säätelyä.

Edistetään kiertotaloutta mahdollistamalla, ei rajoittamalla

Rakennusala käyttää 40 prosenttia maailman raaka-aineista, joten kotimaisille kiertotalouden ratkaisuille löytyy maailmanlaajuista kysyntää.

- Rakennetun ympäristön alalla on keskityttävä kustannustehokkaimpiin materiaali- ja teknologianeutraaleihin päästövähennyskeinoihin.
- Rakentamisen jättemateriaaleja ja samalla myös muun teollisuuden erilaisia sivuvirtoja voidaan laajamittaisesti hyödyntää rakennustuotteiden valmistuksessa ja etenkin infrarakentamisessa.
- Lainsäädännöllä tulee edistää materiaalien uusiokäyttöä.

